

آزمون نوبت اول (۴)

الف) آیات و احادیث

با توجه به آیه شریفه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) ترجمه کنید.

ب) این آیه دلالت بر وجود کدام سرمایه در وجود انسان دارد؟

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

همة پیامبران، ----- را لازمة ایمان به خدا دانسته‌اند.

مکالمة فرشتگان و ظالمان دلیلی بر وجود ----- در برزخ است.

برای این که بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند ----- هستیم.

سودمندترین دانش‌ها ----- شمرده شده است.

ج) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید و عبارات نادرست را تصحیح نمایید.

درست نادرست

با آماده شدن صحنهٔ قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می‌شود.

درست نادرست

خداپرستان حقیقی با آرزوی مرگ خود را فارغ از این دنیا معرفی کرده و آماده فداکاری در راه خدا هستند.

درست نادرست

با هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلبی و استعدادهای متنوع انسان می‌توانیم هدف‌های بزرگ را به درستی انتخاب کنیم.

د) وصل کنید.

هر مورد از سمت راست را به عبارت مرتبط با آن در ستون سمت چپ وصل کنید.

الف) مرحلهٔ اول قیامت

۱- حضور شاهدان و گواهان

ب) مرحلهٔ دوم قیامت

۲- تغییر در ساختار آسمان‌ها و زمین

۳- زنده شدن انسان‌ها

۴- مرگ اهل زمین

ه) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

«دفع خطر احتمالی لازم است.» این قانون را توضیح دهید.

آثار ماتقدم و ماتأخر را تعریف کرده و یک مثال بزنید.

چرا انسانی که به معاد معتقد است، دارای شور و نشاط در زندگی بوده و انگیزهٔ فراوانی برای کار و فعالیت دارد؟

«معاد لازمة حکمت الهی» را شرح دهید.

اختلاف در هدف‌ها ریشه در چه چیزی دارد؟ مختصراً توضیح دهید.

عامل درونی و بیرونی سقوط و گناه و دور ماندن از هدف را نام ببرید.

علت آنکه خداوند در روز قیامت بر دهان برخی از انسان‌ها مهر خاموشی می‌زند، چیست؟

آزمون نوبت اول (۶)

الف) آیات و احادیث

۱ آیه شریفه ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ به کدام پیامد اعتقاد به معاد اشاره دارد؟

۰/۵

۲ آیه شریفه ﴿الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ را ترجمه کنید و بگویید مربوط به کدام یک از وقایع مرحله دوم قیامت است؟

۱

۱

۳ پیام آیه شریفه ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا﴾ چیست؟

۲/۵

ب) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید و عبارات نادرست را تصحیح نمایید.

نادرست درست

۴ وسوسه کردن و فریب دادن کار نفس اماره است.

نادرست درست

۵ به میزانی که هدف ما برتر و جامع تر باشد، هدف‌های کمتری را در درون خود جای می‌دهد.

نادرست درست

۶ قرآن نه تنها معاد را امری ممکن می‌داند، بلکه وقوع آن را نیز امری ضروری معرفی می‌کند.

نادرست درست

۷ آثار و پیامد انکار معاد فقط گریبان کسانی را می‌گیرد که معاد را قبول ندارند.

۲

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۸ تعبیر خوابی کوتاه و گذرا نسبت به مرگ مربوط به ----- معاد می‌باشد.

۹ گرایش به بقا و جاودانگی اشاره به ----- معاد در پرتو ----- الهی دارد.

۱۰ اگر هدف‌های ----- اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های ----- می‌شوند.

۱۱ هشداردهنده درونی انسان نسبت به کارهای زشت و گناه ----- نام دارد.

۱۲ پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان ----- است، ----- می‌کنند.

د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۰/۵

۱۳ منظور از اهداف اصلی چیست؟

۰/۵

۱۴ در دیدگاه منکران معاد مرگ چگونه است؟

۰/۵

۱۵ بهترین توشه برای ابدیت از دیدگاه امام علی (ع) کدام است؟

۰/۵

۱۶ دو استدلال ضرورت معاد را نام ببرید.

آزمون نوبت دوم (۹)

الف) آیات و احادیث

۱/۵

آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ را ترجمه کرده و مهم‌ترین ثمرهٔ روزه در کدام قسمت از آیه بیان شده است؟ (ذکر عربی آیه ضروری است)

۰/۵

حدیث «در هیچ چیز نظر نکردم مگر آنکه خدا را قبل از آن و بعد از آن و همراه با آن مشاهده کردم» از مولا علی (ع) کدام سرمایه وجود انسان را بیان دارد؟

۲

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

بالاترین نعمت بهشت، ----- است.

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی، دربارهٔ هیچ موضوعی به اندازهٔ ----- سخن گفته نشده است.

ذکر ماجرای عزیر پیامبر (ع) در قرآن جهت یادآوری ----- برای ----- وقوع معاد بیان گردیده است.

۱

ج) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید و عبارات نادرست را تصحیح نمایید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می‌دهند، در عالم برزخ به آن‌ها می‌رسد.
مجموع رفت و برگشت فردی کمتر از ۸ فرسخ باشد، باید نمازش را شکسته بخواند.

۲

د) وصل کنید.

هریک از عبارات ستون سمت راست را به معادل آن در سمت چپ متصل کنید. (دو مورد در سمت چپ اضافی است).

۱- دو ماه روزه گرفتن (به طوری که یک ماه آن متوالی باشد) و به شصت فقیر اطعام دادن به ازای هر روز

۲- در مقابل مستکبران خضوع و خشوع نخواهیم کرد.

۳- دادن طعام به ۶۰ فقیر به هر کدام یک مُد گندم و جو و امثال آن یا به ازای هر روز، دو ماه روزه گرفته شود.

۴- قرار ندادن خود در زمره کسانی که خدا برای آن‌ها خشم گرفته است

۵- به هر چیزی که در برابر خدا قرار گیرد توجه نمی‌کنیم.

۶- کمتر به کسب در آمد از راه حرام تمایل خواهیم شد.

الف) اگر لباس و مکان نمازگزار غصبی نباشد

ب) كفاره

پ) گفتن با توجه به عبارت (غیر المغضوب علیهم ولا الضالین)

ت) توجه به بزرگی خداوند بر همه چیز در هنگام گفتن تکبیر

ه) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱

وجود الگوها و اسوه‌ها در مسیر حرکت به سمت تقرب الهی چه چیزی را به ما نشان داده و ثابت می‌کند؟ اگر هدف از خلقت ما، خوردن، خوابیدن و شهوت‌رانی در این دنیای چند روزه بود، آیا به سرمایه‌هایی مثل عقل، وجدان و پیامبران نیاز داشتیم؟ توضیح دهید.

۱/۵

۱/۵

۱/۵

۱/۵

۱

۱

نتیجه پاسخ ناصحیح به نیاز مقبولیت چیست؟ دو نمونه از این نوع پاسخ را بیان کنید.

انسان عقیف زیبایی‌های ظاهری خود را چگونه کنترل می‌کند و تحسین دیگران را برمی‌انگیزد؟

انسان باتقوا چه ویژگی‌هایی دارد؟ توضیح دهید.

طبق فرمایش حضرت علی (ع) زیرک‌ترین انسان کیست؟

نمونه‌هایی از اعمال ناشایست که موجب سنگین شدن پروندهٔ گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می‌شود، را نام ببرید. (۲ نمونه) این آثار چه نام دارند؟

آزمون نوبت دوم (۱۳)

الف) آیات و احادیث

- ۱ با توجه به آیه شریفه «یا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَ كَانِ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا»، دو مورد از فواید رعایت حجاب مورد نظر اسلام از سمت زنان را نام ببرید.
- ۲ با توجه به آیه شریفه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَ مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
- الف) خداوند بعد از دعوت مردم به یکتاپرستی چه مفهومی را تأکید دارد؟
- ب) کدام قسمت آیه بر حتمی بودن واقعه مورد نظر در آیه اشاره دارد؟ (ذکر عربی آیه ضروری است)
- ۳ آیه شریفه «وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ» کدام شاهدان و گواهان روز قیامت را معرفی می‌کند؟

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۴ نیازی که انسان به واسطه آن دوست دارد استعدادهای خود را شکوفا کند و در معرض دید دیگران قرار دهد ----- نام دارد.
- ۵ هم‌نشین انسان که به گفته پیامبر (ص) هرگز از انسان جدا نمی‌شود ----- است.
- ۶ عاملی که انسان را از پیروی عقل و وجدان باز می‌دارد ----- می‌باشد.

ج) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید و عبارات نادرست را تصحیح نمایید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

- ۷ اختلاف در هدف‌ها ریشه در فطرت انسان‌ها دارد.
- ۸ محبت و دوستی سرچشمه بسیاری از تصمیم‌ها و کارهای انسان است.
- ۹ آسوه‌بودن در اموری است که همواره برای بشر خوب و بارز نش بوده‌اند.
- ۱۰ همه بهشتیان در درجه‌های برابری از بهشت قرار می‌گیرند.

د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۱ از پرسش‌های فراگیر انسان که در طول تاریخ، ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده، کدام است؟
- ۱۲ بالاترین نعمت بهشت کدام است؟
- ۱۳ هر یک از موارد زیر از زبان چه کسی بیان می‌شود؟
- الف) مگر پیامبران و امامان برای شما دلایلی روشن نیاوردند؟
- ب) ما می‌دانیم اگر به دنیا بازگردید همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.

ه) وصل کنید.

هر یک از موارد ستون سمت راست را به عبارت مربوط به آن در ستون سمت چپ وصل کنید.

الف) رابطه میان عمل و پاداش و کیفر در قیامت	● (۱) مصداق کامل تمرین صبر و پایداری
ب) ما أَحَبَّ اللَّهُ مَن عَصَاهُ	● (۲) پیروی از خداوند
ج) روزه	● (۳) ستون خیمه دین
	● (۴) محبت به خداوند
	● (۵) تجسم عین عمل

آزمون نوبت دوم (۱۶)

الف) آیات و احادیث

۰/۵

۰/۵

۱

۱

۰/۵

۲

- ۱ با در نظر گرفتن پیام آیه شریفه «يَتَّبِعُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ آخَرَ» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) ظرف زمانی وقوع حادثه ذکر شده در آیه چه زمانی است؟
ب) این آیه شریفه به کدام ویژگی در آن ظرف زمانی اشاره دارد؟
۲ آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» کدام دو گروه را در مقابل هم معرفی می‌کند؟
۳ با توجه به آیه شریفه «و نفس و ما سواها فالهههها فجهوزها و تقواها» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) خداوند متعال در این آیه به چه مواردی سوگند خورده است؟
ب) این آیه شریفه کدام سرمایه وجود انسان را بیان می‌کند؟

ب) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید و عبارات نادرست را تصحیح نمایید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

۲

- ۴ پیش‌بینی پاسخ مناسب برای نیازهای انسان اشاره به امکان معاد دارد.
۵ تغییر در ساختار آسمان و زمین مربوط به مرحله اول قیامت است.
۶ خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبران ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند.
۷ پیامبران و شهیدان از یک در به بهشت وارد می‌شوند.

ج) جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

۱

۱

- ۸ شجاعت هنگامی به مرحله عالی می‌رسد که انسان ----- نهراسد.
۹ هر کس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در درون خود در جست‌وجوی ----- است و تا به آن نرسد، آرام و قرار ندارد.
۱۰ پوششی که سبب به حداقل رسیدن توجه مردان نامحرم است ----- نام دارد.
۱۱ حضرت علی (ع) انجام ----- را عامل جنگ با خدا معرفی می‌نمایند.

د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۲

- ۱۲ نامه عمل
۱۳ تکرار عهد

ه) وصل کنید.

۱

۱/۵

۲

- هر یک از موارد ستون سمت راست را به عبارت مربوط به آن در ستون سمت چپ وصل کنید.
الف) رابطه، میان عمل و پاداش و کیفر در قیامت	☒	کسی که کارهایش عبث و بیهوده نباشد
ب) آسان‌تر شدن دفاع از مظلوم	☒	دشمن‌ترین دشمن انسان
ج) نفس اماره	☒	تجسم عین عمل
د) تبرج	☒	خودنمایی در آراستگی
	☐	نهراسیدن از مرگ

و) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱

۱/۵

۲

- ۱۵ آغاز دینداری چیست و پایه و اساس آن چه عبارتی است؟ توضیح دهید.
۱۶ رابطه عفاف و آراستگی چگونه است؟ توضیح دهید.
۱۷ در هر یک از موارد زیر احکام مربوطه را بنویسید.
الف) زنده سگ:
ب) کسی که با استمناء روزه خود را باطل کند.
ج) روزه‌داری که به عمد استفراغ کند.
د) رسیدن بوی عطر غلیظ به حلق فرد روزه‌دار

پاسخنامه آزمون تربیت لول (۱)

دین و زندگی (۱)

۱

الف) هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

ب) اشاره به این دارد که افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف، از بهره‌های مادی زندگی هم استفاده می‌کنند.

۲ - حق

۳ - عدل الهی

۴ - فراوان به یاد مرگ

۵ - برزخ

۶ - درست

۷ - نادرست، پیامبر اکرم (ص) ناظر بر همه پیامبران و امت‌ها در روز قیامت است.

۸

پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است «توقی» می‌کنند یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند.

۹

صدایی مهیب و سهمگین آسمان و زمین را فرا می‌گیرد و این اتفاق چنان ناگهانی رخ می‌دهد که همه را غافلگیر می‌کند قرآن کریم از این واقعه به نفخ صور یاد می‌کند.

۱۰ - نیروی عقل

۱۱ - ۱- وجود شعور و آگاهی ۲- وجود حیات

۳- وجود ارتباط میان عالم دنیا و برزخ (ذکر دو مورد کافیهست)

۱۲

۱- نفس اماره

۲- شیطان: عامل بیرونی به نام شیطان وجود دارد که خود را از انسان برتر می‌داند و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این راه نفوذ دیگری در ما ندارد.

۱۳

پیامبران و امامان، مرگ را غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند یا پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک مرحله هستی به هستی بالاتر منتقل می‌کند. زندگی واقعی و ابدی پس از این دنیا، آغاز می‌شود.

۱۴

خیر، زیرا این جهان ظرفیت جزا و پاداش کامل انسان‌ها را ندارد به طور مثال اعدام کسی چون صدام با جرم شهید کردن صد هزار انسان بی‌گناه و معلول و شیمیایی کردن هزاران جانباز برابری نمی‌کند. اگر جهان دیگری نباشد که ظالم را به مجازات واقعی‌اش برساند، بر نظام عادلانه خداوند ایراد وارد می‌شود.

۱۵

نامه‌های این دنیا تنها گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده‌اند اما نامه عمل انسان به گونه‌ای است که خود عمل، حقیقت و باطن آن را دربردارد. از این رو تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می‌شوند و انسان عین عمل خود را می‌بیند.

۱۶

در برخی آیات قرآن، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش وی را تذکر می‌دهد. در این آیات بیان می‌شود که همان‌گونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند.

پاسخنامه آزمون تربیت لول (۲)

دین و زندگی (۱)

۱

الف) ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس گزار خواهد بود یا ناسپاس.

ب) اشاره به وجود قوه اختیار در آدمی دارد.

۲ - توانایی‌ها - سرمایه‌ها

۳ - اعمال پیامبران و امامان

۴ - پایان یافتن دنیا

۵ - عقلی

۶ - درست

۷ - درست

۸ - تقرب به خداوند

۹ - فاصله میان دو چیز

۱۰

آثار ماتقدم: نماز، شراب

آثار ماتأخر: تولید و نشر مطالب نامناسب، هدیه دادن کتاب به کتابخانه

۱۱

هر دو خوب می‌باشند، مهم این است که اهداف فرعی را به جای اهداف اصلی قرار ندهیم و آنقدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به اهداف دنیا، لازم، ضروری و خوب است.

۱۲

۱- اعتقاد به معاد

۲- انکار معاد: در این دیدگاه، مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌پذیرد و رهسپار نیستی می‌گردد. این گروه معتقدند که با فرا رسیدن مرگ، انسان متلاشی می‌شود و پرونده او برای همیشه بسته می‌شود.

۱۳

۱- اشاره به پیدایش نخستین انسان

۲- نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان

۳- نظام مرگ و زندگی در طبیعت

۱۰

دنیوی - اخروی

۱۱

نفس لومه (وجدان)

۱۲

روح - توفی

۱۳

هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی مانند خیرخواهی نسبت به دیگران، هدف اصلی محسوب می‌شوند که پاسخگوی نیازهای مادی و معنوی ما هستند.

۱۴

مرگ پایان زندگی است و حیات انسان پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌شود.

۱۵

تقوا

۱۶

معاد لازمه حکمت الهی - معاد لازمه عدل الهی

۱۷

الف) نهراسیدن از مرگ

ب) شیطان

ج) مدسازی‌های غلط

د) نشناختن قدرت خداوند

۱۸

برزخ در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است. عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات اخروی است.

۱۹

یعنی «نویسندگانی گران‌قدر» که همان فرشتگان الهی هستند که در طول زندگی انسان همواره مراقب هستند و تمامی اعمال را ثبت و ضبط می‌کنند.

۲۰

۱- بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند
۲- بتواند به هدف خلقت یعنی تقرب به خداوند دست یابد.

۲۱

خیر، چنین انسانی دارای انرژی فوق‌العاده و همتی خستگی‌ناپذیر است و با تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا می‌کوشد. او می‌داند هر چه بیشتر در این راه گام بردارد، آخرت او زیباتر خواهد بود.

۲۲

مرحله دوم قیامت است. نامه اعمال نیکوکاران را به دست راست و نامه عمل بدکاران را به دست چپ آن‌ها می‌دهند. نامه عمل انسان با نامه‌های ثبت شده در دنیا تفاوتی اساسی دارد. نامه‌های این دنیا، صرفاً گزارشی

۲۰

نترسیدن خداپرستان از مرگ به این معنا نیست که آرزوی مرگ می‌کنند، بلکه آنان از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها، با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

۲۱

پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان، حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست «توفی» می‌کنند یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند، توفی به حقیقت وجود انسان که همان روح (بعد غیر جسمانی) اوست، اشاره دارد.

۲۲

۱- پیامبران و امامان، ۲- فرشتگان الهی، ۳- اعضای بدن - بهترین گواهان روز قیامت، پیامبران و امامان هستند. زیرا ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون و محفوظ‌اند.

دین و زندگی (۱) - پاسخنامه آزمون ترم اول (۶)

۱

پیامد اول: امید، انگیزه انجام فعالیت و کار، تلاش در انجام کار نیک و خدمت به خلق خدا و

۲

«امروز بر دهانشان مهر می‌نهم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گوید و پاهایشان شهادت می‌دهد، درباره آن‌چه انجام داده‌اند.» - شهادت اعضای بدن انسان

۳

تأکید قرآن بر قطعیت وقوع معاد و راستگویی خداوند و این‌که دفع خطر احتمالی لازم است.

۴

نادرست - این کار شیطان است نه نفس اماره.

۵

نادرست - هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد نه کمتر.

۶

درست

۷

نادرست - آثار و پیامد انکار معاد شامل کسانی که معاد را قبول دارند نیز می‌شود اگر باورش‌ان قلبی نباشد.

۸

معتقدین به

۹

ضرورت - حکمت

پاسخ نامه آزمون توبت دوم (۶)

دین و زندگی (۱)

۱

الف) بگو اگر خدا را دوست دارید، از من پیروی کنید تا خدا دوستان بدارد.
ب) عمل به دستورات پیامبر (ص) شرط اصلی دوستی با خداوند ذکر شده است.

پ) پیروی از خداوند

۲ روزه

۳ عفاف

۴ بهار

۵ صحیح

۶ درست

۷

نا درست - خداوند راه رستگاری ما را با رضایت خویش همراه ساخته است.

۸

یکی از پایه‌های دینداری است به معنای دوستی با دوستان خدا

۹

گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم، عامل درونی این حالت را «نفس لوامه» یعنی نفس سرزنشگر نامیده است.

۱۰

پیامبر (ص) (حضرت محمد (ص))

۱۱

پیامبران و امامان

۱۲

رفتن او بیش از ۴ فرسخ شرعی (حدود ۲۲/۵ کیلومتر) و مجموع رفت و برگشت او بیش از هشت فرسخ شود، بخواهد کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده بماند. پس کسی که بیشتر از ده روز در محلی که سفر کرده بماند باید نمازش را کامل بخواند.

۱۳

زنده شدن انسان‌ها، کنار رفتن پرده از حقایق، برپا شدن دادگاه عدل الهی، دادن نامه عمل.

۱۴

دوزخیان گروه گروه به سوی جهنم رانده می‌شوند. ناله حسرت آن‌ها بلند می‌شود و می‌گویند: ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم و پیامبر را اطاعت می‌کردیم. می‌گویند: پروردگارا شقاوت بر ما چیره شد و گمراه شدیم ما را نجات بده و فرصتی بده. پاسخ قطعی خداوند این است که آیا در دنیا به اندازه کافی فرصت نداشتید؟

۱۵

تمام بدن خود را به جز صورت و دست‌ها تا مچ از نامحرم بپوشانند. پوشش آن‌ها نباید نازک و چسبناک و تحریک‌کننده باشد.

۸

پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان که همان روح است را «توفی» می‌کنند یعنی آن را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

۹

بهشت برای اهل خود سرای سلامتی یا دارالسلام است یعنی هیچ نقصان، غصه، ترس، بیماری، جهل، مرگ و جهالت و خلاصه هیچ ناراحتی و رنجی در آن‌جا نیست.

۱۰

نجس: سگ، شراب، کافر

پاک: مدفوع حیوان حلال گوشت

۱۱

تولی: دوستی با خدا و دوستان خدا

تبری: بیزاری از باطل و پیروان او

هر چه دوستی با خدا عمیق‌تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق‌تر است.

۱۲

بُعد روحانی یا بُعد غیرجسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.

۱۳

آفرینش نخستین انسان، بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان، اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت.

۱۴

ناراحت کردن پدر و مادر، غیبت کردن؛ اگر نماز ما را از گناه و زشتی باز ندارد معلوم می‌شود عیب و نقصی در نماز خواندن ما است باید جست‌وجو کنیم تا آن عیب را بیابیم و برطرف کنیم.

۱۵

حجاب باعث سلب آزادی زنان در جامعه نیست بلکه کمک می‌کند تا جامعه به جای آن‌که ارزش زن را در ظاهر و قیافه وی خلاصه کند به شخصیت، استعدادها و کرامت ذاتی وی توجه کند، این امر موجب می‌شود سلامت اخلاق جامعه بالا رود. حریم و حرمت زنان حفظ شود، آرامش روانی وی افزایش یابد.

۱۶

دو نوع آراستگی داریم آراستگی باطنی که نتیجه برخورداری روح انسان از صفات زیبایی همچون ادب، حُسن خلق، سخاوت، مهربانی و ... است و آراستگی ظاهری که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهری و توجه به نظافت و زیبایی است.

۱۱

اندک افرادی وجود دارند که به این نیاز طبیعی پاسخ‌های درستی نمی‌دهند و می‌خواهند وجود خود را به دیگران اثبات کنند با ۱- پوشیدن لباس‌های نامناسب ۲- به کار بردن کلام زشت یا ناپسند ۳- گذاشتن سیگاری بر لب. این قبیل اعمال نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است.

۱۲

انسان عقیف چه مرد و چه زن خود را کنترل می‌کند و آراستگی خود را در حد تعادل نگه می‌دارد و به تبرّج دچار نمی‌شود انسان عقیف زیبایی ظاهری خود را وسیله‌ای برای جلب توجه دیگران قرار نمی‌دهد و اجازه نمی‌دهد که به شخصیت انسانی او اهانت شود.

۱۳

انسان با تقوا خودنگه‌دار است و خود را از گناه حفاظت می‌کند یعنی بر خودش مسلط است و زمام و لجام نفس خود را در اختیار دارد و نمی‌گذارد نفس با سرکشی او را در درّه‌های هولناک گناه بیاندازد. انسان با تقوا می‌کوشد روز به روز بر توانمندی خود بیفزاید تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت آن قوت و نیرو او را حفظ کند و از آلودگی نگه دارد.

۱۴

کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.

۱۵

مدرسای غلط، تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی، ایجاد یا تقویت آداب و رسوم غلط در امر ازدواج، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران. - آثار ما تأخر

دین و زندگی (۱) | پاسخنامه آزمون فریب‌دوم (۱۶)

۱

و نماز را بر پا بدار که نماز از کار زشت و ناپسند بازمی‌دارد [انسان را] و برای یاد خداوندی می‌باشد که بلندمرتبه است و خدا می‌داند که چه می‌کنید.

الف) تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ لِذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ.

ب) زیرا انسان دوست دارد حکمت و علت احکام الهی را بداند تا با معرفت بیشتر دستورات الهی را انجام دهد.

۲

یکی از آثار اعتقاد به معاد نترسیدن از مرگ است و آنگاه که حیات دنیا جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد خداپرستان حقیقی به استقبال شهادت می‌روند و با شهادت خود، راه آزادی انسان‌ها را هموار می‌کنند.

۳

پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما

۴

محاسبه و ارزیابی

۵

مرگ

۶ روح (بعد روحانی)

۷

نادرست - عزم انسان سبب آسان شدن دستیابی او به هدف‌هایش می‌گردد.

۸ درست

۹ گزینه ۳

۱۰ گزینه ۴

۱۱

۱- غیبت کردن ۲- ناراحت کردن پدر و مادر

۱۲

انسان تأثیر نماز را در دور شدن از گناهان ملاحظه کند.

۱۳

جنبه ظاهری: بعد از عمل از بین می‌رود.

جنبه باطنی: هرگز از بین نمی‌رود و در روح هر انسانی باقی می‌ماند.

۱۴

ادیان الهی که در حقیقت یک دین هستند همواره به پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمه دین‌داری شمرده‌اند. مطابق با آیین یهود و مسیحیت زنان هنگام حضور در اجتماع موی سر خود را می‌پوشاندند و به حجاب پای‌بند بودند. همچنین در آیین زرتشت، زنان با پوشش کامل در محل‌های عمومی رفت‌وآمد می‌کردند.

۱۵

وظیفه مردان است که چشم خود را کنترل کنند و از نگاه کردن به نامحرم خودداری کنند و دامان خود را به گناه آلوده نکنند. زنان نیز باید از نگاه کردن به نامحرم خودداری کنند و خود را از آلوده شدن به گناه حفظ کنند. استفاده از زیورآلات برای زنان نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را جلب کند.

۱۶

چنین شخصی پس از یک ماه به تسلطی بر خود می‌رسد که قبل از ماه رمضان آن تسلط را نداشته و اگر هر سال یک ماه این عمل را تکرار کند سال به سال باتقواتر می‌شود. چنین فردی کم‌کم به جایی می‌رسد که احساس می‌کند که هر کاری را که خداوند دستور داده است می‌تواند به آسانی انجام دهد و احساس سختی نمی‌کند.

۱۷

ما او را اسوه کامل خود قرار می‌دهیم زیرا می‌دانیم که هر کاری که انجام داده، درست بوده و مطابق دستور خداوند بوده است. اما اسوه قرار دادن ایشان به این معنا نیست که ما عین او باشیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش او نزدیک‌تر کنیم.

۱۸

هر انسانی دارای دو نوع هدف در زندگی خود است: ۱- هدف‌های اصلی ۲- هدف‌های فرعی. هدف‌های اصلی هدف‌هایی هستند که به اصل وجود انسان یعنی بعد روحانی مربوط می‌شوند مانند عدالت دوستی،

۱۴

به دلیل آنکه در آنجا هیچ نقصان، غصه، ترس، بیماری، جهل، مرگ و هلاکتی برای اهل بهشت وجود ندارد و خلاصه هیچ ناراحتی و رنجی در آنجا نیست.

۱۵

تصمیم و عزم برای حرکت

۱۶

برای حضور در اجتماع و مواجهه با نامحرمان

۱۷

خداوند متعال آنچه در آسمانها و زمین است را برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آنها را در وجود او قرار داده است. به همین دلیل خداوند متعال انسان را گرمی داشته و برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.

۱۸

۱) رفتن او بیش از چهار فرسخ شرعی، یعنی حدود ۲۲/۵ کیلومتر نباشد و مجموعه رفت و برگشت بیشتر از هشت فرسخ نباشد. ۲) بخواهد بیشتر از ده روز به جایی سفر کند. ۳) برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد، مانند: ستم به مظلوم یا فرزند با نهدی پدر و مادر.

۱۹

خداپرستان حقیقی از مرگ نمی‌ترسند. آنها که از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسانها زمینه رشد خود را فراهم آورند تا بتوانند با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

۲۰

روزه‌داری فقط به معنای تحمل گرسنگی و تشنگی نیست بلکه روزه حقیقی به آن معناست که انسان علاوه بر تحمل گرسنگی و تشنگی در مقابل گناهان تقوا داشته باشد و چشم و گوش و تمام اعضای وجود خود را در مقابل ابتلا به گناه حفظ کند.

دین و زندگی (۱) | پاسخ‌نامه آزمون نوبت دوم (۱۳۸۶)

۱

الف) قیامت

ب) بسته نشدن پرونده اعمال در جهان برزخ

۲

دوستی و محبت شدید مؤمنان نسبت به خداوند و کسانی که در ظاهر می‌گویند خدا را دوست دارند اما در باطن کسانی (چیزهایی) را به اندازه خدا دوست دارند.

۳

الف) به نفس (لوامه) و به کسی که آن را سامان بخشیده است (خود خداوند)
ب) گرایش به خیر و نیکی و بیزاری از بدی و زشتی

۴

نادرست - این موضوع به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی اشاره دارد.

۵ درست

۶ درست

۷

نادرست - پیامبران با صدیقان از یک در وارد می‌شوند.

۸ از مرگ

۹ سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها

۱۰ چادر

۱۱

آراستن خود برای جلب توجه دیگران [تبرج]

۱۲

نامه‌ای که در روز قیامت به دست انسان داده می‌شود و خود عمل و حقیقت آن را دربر دارد.

۱۳

عهد و پیمان خود را در زمان‌های معینی مانند آخر هر هفته، آخر هر ماه، شب‌های قدر هر سال تکرار می‌کنیم تا عهد استحکام بیشتری پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.

۱۴

الف) تجسم عین عمل
ب) نه‌راسیدن از مرگ
ج) دشمن‌ترین دشمن انسان
د) خودنمایی در آراستگی

۱۵

دینداری با دوستی خدا آغاز می‌شود و برائت و بیزاری از دشمنان خدا را به دنبال می‌آورد پایه و اساس اسلام عبارت لا اله الا الله است.
«نه» به هرچه غیر خدا «آری» به خدای یگانه

۱۶

انسان عقیف چه زن و چه مرد، خود را کنترل می‌کند و آراستگی خود را در حد متعادل نگه می‌دارد و به تبرج دچار نمی‌شود. انسان عقیف زیبایی ظاهری خود را وسیله خودنمایی و جلب توجه دیگران قرار نمی‌دهد و اجازه نمی‌دهد که به شخصیت انسانی او اهانت شود. او حیا می‌کند که برخی افراد به خاطر اموری سطحی و کوچک، زبان به تحسین و تمجید او بکشایند. او در وجود خود، استعداد و ارزش‌های برتر و والاتری می‌یابد که می‌تواند تحسین و احترام واقعی دیگران را برانگیزد؛ بنابراین، به همان میزان که رشته‌های عفاف در روح انسان قوی‌تر و محکم‌تر شود، نوع آراستگی و پوشش باوقارتر می‌شود و بالعکس.

۱۷

الف) نجس است.

ب) به واسطه کار حرام روزه خود را باطل کرده است و کفاره جمع بر او واجب می‌شود و روزه‌اش باطل است.

ج) روزه‌اش باطل است.

د) روزه‌اش باطل می‌شود.

◆ جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف زندگی انسان نزدیکی و تقرب به خداست.

◆ اولین گام برای حرکت انسان در مسیر رسیدن به این هدف شناخت انسان است به همین دلیل خودشناسی سودمندترین دانش‌هاست.

◆ خداوند متعال آنچه در آسمان‌ها و زمین است را برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است به همین صورت است که خداوند انسان را گرامی داشته و برای او در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.

◆ سرمایه‌های انسان:

۱- عقل: با آن می‌اندیشیم، خوب را از بد تشخیص می‌دهیم، حقایق را درمی‌یابیم، از جهل و نادانی دور می‌شویم و مسیر درست را از راه‌های غلط تشخیص می‌دهیم.

۲- اختیار: صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد.

﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ﴾ ما راه را به او نشان دادیم

﴿إِنَّا شَاكِرًا وَإِنَّا كَفُورًا﴾ یا سپاسگزار خواهد بود و یا ناسپاس

پیام آیه: خداوند متعال راه رستگاری و شقاوت را به ما نشان داد تا با استفاده از سرمایه عقل خود راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.

۳- سرشت خدا آشنا (فطرت): او سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد.

◆ هرکس در خود می‌نگرد یا به تماشای جهان می‌نشیند خدا را می‌یابد و حجتش را در دل احساس می‌کند.

◆ گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می‌شوند.

۴- گرایش به خیر و نیکی: شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داد، تا به خیر و نیکی روآوریم و از گناه و زشتی پرهیزیم.

﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾ سوگند به نفس و آن که سامانش بخشید

﴿فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ آن‌گاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد

مثلاً همه انسان‌ها فضالتی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست دارند و از دورویی، حقارت نفس، ریا و ظلم بیزازند.

۵- نفس لوامه (وجدان): گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. ← قرآن کریم عامل درونی این حالت را نفس لوامه یعنی نفس سرزنشگر نامیده

و به آن سوگند خورده است. ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةِ﴾

۶- خداوند پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی همراه با کتاب برای ما فرستاد تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند.

◆ هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی‌ها و سرمایه‌هایش هماهنگی دارد. انسان سرمایه‌های عظیم و ارزشمندی همچون عقل، وجدان و راهنمایان الهی و ... دارد. سرمایه‌هایی که گیاهان و حیوانات از آن برخوردار نیستند، از آنجا که ما بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید متفاوت از آنها باشد، هدف ما باید به وسعت سرمایه‌های ما باشد.

اگر هدف از خلقت ما خوردن، خوابیدن و شهوت‌رانی در این دنیای چند روزه بود، آیا به سرمایه‌هایی همچون عقل و وجدان و پیامبران نیاز داشتیم؟ عقلی که با دوراندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدانی که با محکمه‌هایش، ما را از راحت‌طلبی بازمی‌دارد.

عوامل سقوط و گناه و دورماندن از هدف

مانع اول، نفس اماره: میل سرکشی که درون انسان طغیان می‌کند و وی را به گناه فرامی‌خواند، یعنی فرمان‌دهنده به بدی‌ها

حضرت علی (ع): دشمن‌ترین دشمن تو همان نفسی است که در درون توست. خدای متعال به ما یادآوری می‌کند که عاملی درونی انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی عقل و وجدان بازمی‌دارد.

مانع دوم، شیطان: خداوند از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در ما ندارد.

سخن شیطان در روز قیامت با اهل جهنم:

◆ خداوند به شما وعده حق داد؛ اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم. البته من بر شما تسلطی نداشتم؛ فقط شما را به گناه دعوت کردم.

این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید. امروز خود را سرزنش کنید نه مرا. نه من می‌توانم به شما کمکی کنم و نه شما می‌توانید مرا نجات دهید.

۲- انکار معاد

◆ گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند. در این دیدگاه، مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌گردد.

﴿وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَىٰ وَ مَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾

[کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست
همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم
و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند.
البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.

آثار انکار معاد

از پیامدهای مهم این نگرش برای انسانی که بی‌نهایت‌طلب است و میل به جاودانگی دارد این است که:
الف) می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هرکاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.
ب) اما گروهی دیگر که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، همین زندگی چندروزه نیز برایشان بی‌ارزش می‌شود؛ در نتیجه به یأس و ناامیدی دچار می‌شوند و شادابی و نشاط زندگی را از دست می‌دهند.
◆ البته این آثار، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، می‌گیرد. ← این افراد به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند. زندگی و رفتار آنان به‌گونه‌ای است که تفاوتی با منکران معاد ندارد.

درس چهارم آینده روشن

◆ انسان در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد، سعی می‌کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد و از خطری که ممکن است پیش آید، بگریزد. یک قانون عقلی است که می‌گوید:
«دفع خطر احتمالی، لازم است.»
پیامبران عاقل‌ترین و راست‌گوترین مردمان در طول تاریخ بوده‌اند. به عنوان مثال پیامبر اکرم (ص) را حتی مشرکین و کافرین نیز به عنوان فردی امین و راستگو باور داشتند. پیامبران با قاطعیت کامل از وقوع معاد خبر و نسبت به آن هشدار داده‌اند.
◆ همه پیامبران پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده‌اند و آن را لازمه ایمان به خدا دانسته‌اند.
در قرآن کریم نیز بعد از یکتاپرستی، درباره هیچ موضوعی به اندازه معاد سخن گفته نشده است.
اگر به فرض در اثبات معاد، هیچ دلیلی جز همین خبر پیامبران نداشته باشیم، تکلیف ما در برابر این خبر چیست؟ ما که برای فرار از خطرهای کوچک احتمالی، سخن هر کسی را می‌پذیریم، چگونه می‌توانیم وقتی که پای سعادت یا شقاوت ابدی ما در میان است، با بی‌توجهی از کنار این خبر بگذریم.
﴿إِنَّ اللَّهَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَ مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا﴾
خداوند که هیچ خدایی جز او نیست
قطعاً شما را در روز قیامت جمع می‌کند
که شکی در [وقوع] آن نیست
و چه کسی راستگوتر از خداست؟
با توجه به اهمیت بحث معاد قرآن کریم تنها به خبر دادن از آخرت قناعت نکرده، بلکه بارها با دلیل و برهان آن را ثابت کرده است.

۳- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا

با مرگ انسان و ورود وی به عالم برزخ، ارتباط او با دنیا به طور کامل قطع نمی‌شود.

برخی از نشانه‌های تداوم این ارتباط:

الف) بسته نشدن پرونده اعمال

﴿يَتَّبِعُوا الْإِنْسَانَ تَوَمِّئًا﴾

در آن روز به انسان خبر داده می‌شود

به آن چه پیش [از مرگ] فرستاده و آن چه پس [از مرگ] فرستاده است.

﴿يَمَّا قَدَّمْ وَأَخَّرْ﴾

مفهوم آیه: ظرف تحقق زمانی این آیه روز قیامت است. (کلید واژه: یومئذ)

◆ آثار ماتمدم: همان‌گونه که قرآن کریم می‌فرماید، دامنه برخی از اعمال، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده این اعمال بسته می‌شود. اعمالی مانند نماز و روزه

◆ آثار ماتآخر: پرونده برخی از اعمال حتی بعد از حیات ما نیز باز می‌ماند. (پرونده برخی اعمال انسان با مرگ بسته نمی‌شود و امکان دارد بر اعمال نیک و بد آن افزوده و یا از آن‌ها کاسته شود).

◆ مدسازی‌های غلط، تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی در فضای مجازی، ایجاد یا تقویت آداب و رسوم غلط در امر ازدواج، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران، نمونه‌هایی از اعمال ناشایستی است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می‌شود.

◆ اگر کسی کتابی را به فرد یا کتابخانه هدیه دهد یا مطلب مفیدی را به دیگران آموزش دهد، تا وقتی که آن کتاب توسط دیگران خوانده می‌شود یا از آن کتاب استفاده می‌شود در پرونده عمل او پاداش می‌نویسند اگرچه خود فرد از دنیا رفته باشد.

📖 نایب فرمایش پیامبر (ص) شرط ثبت شدن اعمال ماتآخر برای انسان‌ها در برزخ عمل به آن رفتار توسط مردم در دنیا است.

ب) دریافت پاداش خیرات بازماندگان: اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می‌دهند مانند دادن صدقه، طلب مغفرت، دعای خیر و انفاق برای آنان، در عالم برزخ به آن‌ها می‌رسد.

ج) ارتباط متوفی با خانواده: طبق گفته امام کاظم (ع)؛ مؤمن بر حسب مقدار فضیلت‌هایش به دیدار خانواده‌اش می‌رود. برخی از آنان هر روز، برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کمترین آنان هر جمعه.

درس ششم / واقعه بزرگ

◆ پایان این جهان با برپایی قیامت همراه است؛ قیامت اتفاق می‌افتد تا آغازی باشد بر حیات ابدی انسان.

مراحل و وقایع قیامت:

الف) مرحله اول قیامت

با پایان یافتن دنیا آغاز می‌شود و حوادث زیر اتفاق می‌افتد:

۱- شنیده شدن صدایی مهیب

نفس صور: صدای مهیب و سهمگین آسمان‌ها و زمین را فرا می‌گیرد و چنان ناگهانی است که همه را غافلگیر می‌کند. قرآن کریم این واقعه را نفخ صور معرفی می‌کند.

۲- مرگ اهل آسمان‌ها و زمین: همه اهل آسمان‌ها و زمین، جز آنها که خداوند خواسته است، می‌میرند و بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می‌شود.

۳- تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها: تحولی عظیم در آسمان‌ها و زمین رخ می‌دهد: ۱- خورشید به هم پیچیده و بی‌نور می‌شود. ۲- آن‌همه ستاره‌ای که در آسمان می‌درخشید همه به یکباره تیره می‌شوند. ۳- زمین به شدت به لرزه درمی‌آید و خرد می‌شود. ۴- دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می‌شوند و از درون آنها آتش زبانه می‌کشد.

در آن روز که زمین و کوه‌ها سخت به لرزه درآیند

﴿يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ﴾

و کوه‌ها (چنان درهم کوبیده شوند که) به صورت توده‌هایی از شن نرم درآیند.

﴿وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا﴾

این تغییرات چنان گسترده و عمیق است که آسمان‌ها و زمین به آسمان‌ها و زمینی دیگر تبدیل می‌شوند.

◆ پس آنچه در روز قیامت به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می‌شود، عین عمل ماست.

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ

أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا

إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا

وَيَصِلُونَ سَعِيرًا﴾

◆ مفهوم آیه: کسی که ربا می‌خورد یا مال یتیم را به ناحق تصاحب می‌کند اگر باطن چهره واقعی عمل او در این دنیا برملا شود همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است.

بنابراین در عرصه قیامت، تصویر اعمال انسان یا گزارشی از عمل انسان نمایش داده نمی‌شود؛ بلکه خود عمل نمایان می‌شود و هر کس عین عمل خود را می‌بیند.

رسول خدا (ص) هم‌نشینی که به ناچار هرگز از انسان جدا نمی‌شود و در رستاخیز با انسان محشور می‌گردد را **کردار و اعمال انسان** معرفی می‌کند.

درس هشتم آهنگ سفر

◆ سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس اعمال آنان در دنیا تعیین می‌شود.

◆ هرکس این نکته را دریابد که **قرب خداوند** مسیر و هدف اصلی زندگی ماست و زندگی خود را در این مسیر قرار دهد در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن به دست خواهد آورد و در آخرت رستگاری ابدی را به دست خواهد آورد.

اقدامات لازم برای ثابت قدم ماندن در مسیر قرب الهی:

۱- تصمیم و عزم برای حرکت

◆ **عزم:** به معنای اراده و تصمیم بر انجام کاری است. آدمی با عزم خویش، آنچه را که انتخاب کرده است، عملی می‌سازد.

هر قدر عزم قوی‌تر باشد، رسیدن به هدف آسان‌تر است.

◆ استواری بر هدف، شکیبایی و تحمل سختی‌ها برای رسیدن به آن هدف، از آثار عزم قوی است. کارهای بزرگ، عزم‌های بزرگ می‌خواهد.

◆ آنان که عزم ضعیف دارند در برابر تندباد حوادث تاب نمی‌آورند و مشکلات راه آنان را به عقب‌نشینی وادار می‌کند اما آنان که عزم قوی دارند سرنوشت را به دست حوادث نمی‌سپارند و با قدرت به سوی هدف قدم برمی‌دارند.

﴿وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ

إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾

◆ مفهوم آیه: لقمان حکیم در این آیه به پسرش عزم در برابر سختی‌های مسیر را گوشزد می‌کند.

۲- عهد بستن با خدا

◆ کسی که راه رستگاری را که همان قرب خداست شناخت و می‌خواهد در این مسیر قدم بگذارد با خدای خود پیمان می‌بندد که آنچه خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده است، یعنی واجبات الهی را، انجام دهد و خداوند را خشنود سازد. چقدر زیباست که خداوند، راه رستگاری ما را با رضایت خود همراه ساخته است.

◆ بعد از نماز، شب‌های قدر و شب یا روز جمعه ← بهترین زمان عهد بستن

◆ آخر هر هفته، آخر هر ماه یا شب قدر هر سال ← تکرار عهد و پیمان برای آنکه عهد استحکام بیشتری پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.

۳- مراقبت

◆ باقی ماندن بر پیمان خود با خدا و وفای بر عهد، رضایت خدا را در پی دارد و شکستن پیمان، شرمندگی در مقابل او را به دنبال می‌آورد. به طور مثال، کسی عهد می‌بندد که هر روز پس از نماز صبح، یک صفحه قرآن بخواند؛ او باید مراقب باشد که کارهای دیگر، او را به خود مشغول نکند و این تصمیم خود را فراموش نکند و نیز عواملی را که سبب سستی در اجرای این تصمیم می‌شود، از سر راه بردارد.

حضرت امام علی (ع): گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.

مفهوم آیه: دو فایده نماز عبارتند از: ۱- ﴿تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَىٰ وَالْمُنْكَرِ﴾ دوری از گناه و زشتی ۲- ﴿ذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾؛ یاد خدا

◆ شایسته است دقت کنیم که تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد.

◆ از نماز تأثیر خواهیم گرفت اگر: ۱- نمازهای روزانه خود را ترک نکنیم ۲- دقت و توجه خود را در نماز افزایش دهیم.

◆ اگر می‌بینیم که با خواندن نماز در حال دور شدن از گناهان هستیم، معلوم می‌شود نمازمان مورد قبول خدا قرار گرفته و اگر نماز، ما را از گناه و

زشتی باز ندارد، معلوم می‌شود که عیب و نقصی در نماز خواندن ما هست. باید جست و جو کنیم تا آن عیب را بیابیم و برطرف کنیم.

◆ اگر نماز را کوچک نشماریم:

۱- انجام به موقع نماز ← دور شدن بی‌نظمی از زندگی

۲- با لباس و بدن پاک در پنج نوبت به نماز ایستادن ← کمتر شدن آلودگی‌های ظاهری

۳- رعایت شرط غصبی (بدون رضایت صاحب) نبودن لباس و مکان نمازگزار ← کمتر متمایل شدن به کسب مال حرام

۴- توجه به بزرگی خداوند بر همه چیز به هنگام گفتن تکبیر ← توجه نکردن به آنچه در مقابل خداست

۵- توجه به عظمت خدا در رکوع و سجود ← عدم خضوع و خشوع در مقابل مستکبران

۶- طلب صادقانه عبارت «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» از خدا ← دل نبستن به راه‌های انحرافی

۷- با توجه به ادا کردن عبارت «غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ» ← قرار نگرفتن در زمره کسانی که خداوند بر آنها خشم گرفته یا راه را گم

کرده‌اند.

◆ دوری جستن از چه منکراتی؟

منکرات	عبادات و اعمال نماز
الف) شرک و دوگانه‌پرستی	۱- خواندن سوره توحید
ب) دوستی با دشمنان خدا	۲- درود بر پیامبر در تشهد
پ) حاجت خواستن از غیر خدا	۳- دعای قنوت
ت) گوشه‌گیری و دوری از مردم	۴- حضور در نماز جماعت
ث) پرستش معبودانی غیر خدا	۵- گفتن عبارت «إِيتَاكَ نَعْبُدُ»
ج) یاری جستن از غیر خدا	۶- گفتن عبارت «إِيتَاكَ نَسْتَعِينُ»

احکام:

برای انجام نماز، لازم است بدن و لباس ما پاک باشد و در صورتی که به یکی از نجاسات آلوده باشد باید قبل از نماز پاک گردد.

همه چیز پاک است، مگر ۱۱ چیز و هرچه در اثر برخورد با آنها نجس می‌شود.

نجاسات عبارتند از:

۱- خون انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد. (حیوانی که اگر رگ آن را ببرید، خون آن بجهد).

۲ و ۳- ادرار و مدفوع انسان و حیوان‌های حرام گوشتی که خون جهنده دارند.

۴- مردار انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد.

۵ و ۶- سگ و خوک، زنده و مرده آنها نجس است.

حجاب محدودیت یا مصونیت؟

- ◆ حجاب و چگونگی پوشش زنان مخصوص زمان حضور آنان در جامعه است نه برای داخل خانه. حجاب سبب کاهش حضور زنان در جامعه نمی‌شود بلکه حضوری مطمئن و با امنیت را فراهم می‌کند تا از نگاه نا اهلانی که در جامعه حضور دارند ایمن باشند.
- ◆ ادعای خانه‌نشین کردن زنان و سلب آزادی از آنان با نگاه قرآن و سیره پیشوایان دین ناسازگار است.
- ◆ قرآن کریم } عفت حضرت مریم (س) را در معبدی که همگان (چه زن و چه مرد) به پرستش می‌آمدند، می‌ستاید.
عفت دختران شعیب (ع) را در حال چوپانی و آب دادن به گوسفندان در جمع مردان می‌ستاید.
- ◆ تاریخ: خبر از حضور زنان مسلمان در زمان پیامبر (ص) در پشت جبهه‌های جنگ برای پرستاری و کمک به مجروحان می‌دهد.
- ◆ فواید قانون حجاب در جامعه: ۱- افزایش سلامت اخلاقی در جامعه ۲- حفظ حریم و حرمت زنان ۳- افزایش آرامش روانی زنان

حجاب مخصوص مسلمانان است؟

- ◆ ادیان الهی که در اصل و حقیقت یک دین هستند همواره بر پوشش تأکید کرده و آن را لازمه دینداری شمرده‌اند.
- ◆ آیین یهود: زنان هنگام حضور در جامعه موی سر خود را می‌پوشانند.
- ◆ آیین مسیحیت: زنان معتقد می‌کوشند تا مثل حضرت مریم (س)، موی خود را بپوشانند و با حجاب وارد جامعه شوند.
- ◆ نقاشان مسیحی به خصوص نقاشان قدیمی‌تر تصویر حضرت مریم (س) را با پوشش و حجابی کامل می‌کشیدند.
- ◆ از گذشته تا به امروز زنان راهبه و قدیس یکی از کامل‌ترین حجاب‌ها را انتخاب کرده‌اند.
- ◆ در دوران اخیر پابندی به تعالیم دینی کمتر شده ← آن بخش از دستورات و سنت‌های حضرت موسی (ع) و عیسی (ع) هم که باقیمانده مورد غفلت قرار گرفته و به آن‌ها عمل نمی‌شود ^{بنابراین} بی‌حجابی هرگز جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد، بلکه بازگشتی به سنت‌های مشرکانه قبل از حضرت مسیح (ع) محسوب می‌شود.
- ◆ زنان ایرانی قبل از اسلام طبق آیین زرتشت، با پوشش کامل در محل‌های عمومی رفت‌وآمد می‌کردند و این پوشش چنان برجسته بود که برخی مورخین غربی بر این باورند که می‌توان ایران باستان را منشا اصلی گسترش حجاب در جهان دانست.